

palima za uniju

robert level

»Relinquent Omnia Servare Rem Publicam«

Stari Akvarijum na jugu Bostona sada je u Sahari od snega. Prozori daskama iskovani. Bronzani vetrokasz-riba, bez pola krljušti. Prozračni bazeni prazni.

Nekad je moj nos kao puž staklom klizio, ruka trnula mehure da rasturi, a oni kuljali iz noseva gipkih, uplašениh riba.

Moja se ruka povukla. Još čeznem često za mračnim u dubini, zabitim kraljevstvom gmazova i riba. Prošloga marta, jednom ujutru, progurah se uz novu bodljikavu i elektrizovanu

ogradu Gradskog parka. U ovom kavez u žuti dinosaur-buldožeri grokotali su i grizli tone kaše i trave, da u podzemlju garažu izdube.

Parkirališta se množe u srcu Bostona kao dečja peščana igrališta. Pojas od greda, narandžast kao puritanska tikva, opasuje jezom Državnu skupštinu,

ona podrhtava nad iskopinama, dok gleda pukovnika Šoa i njegovu crnu pešadiju napumpanih obraza, na Sen Godenovom uzdrmanom reljefu iz građanskog rata, poduprtom gredama rad zaštite od zemljotresne garaže.

Dva meseca nakon marša Bostonom, polovina puka bila je mrtva; pri posvećenju Vilijam Džejms skoro je čuo kako bronzani crnci dišu. Spomenik im je zaboden kao riblja kost u grlo grada.

Pukovnik im je mršav kao igla na kompasu.

Kao ljutiti carić sav je na oprezu, i fino napet kao hrt, kao da se gnuša zadovoljstva i guši tražeći samoću.

Sada je on van svih granica. Uživa u zanosnoj i čudnoj moći čovekovoј da bira život i umre – kad vodi svoje crne vojnike u smrt ne može pognut da bude.

Hiljadu varoši Nove Engleske se zeleni, stare bele crkve zadržale su izgled neke blage poštene neposlušnosti; iskrzanih zastava prepune sa groblja Velike republikanske armije.

Kameni kipovi Neznanog vojnika Unije svake su godine sve vitkiji i mlađi – kao osice u struku, dremaju nad musketama zamišljeni nad zaliscima. . .

Šoov otac nije želeo drugi spomenik sem te jame, u koju je sinovljev leš bio bačen i zameo mu se trag s njegovim »crnjama«.

Jama je sve bliža. Ovdje nema spomenika iz prošlog rata; u ulici Bojston, reklamna fotografija prikazuje proključalu Hirošimu

iznad sefa marke Mozler, te »večne stene« koja je preživela bombu. Kosmos je sve bliži. Kada se zgrčim pred televizorom, ispijena lica crnih dačića dižu se kao baloni.

Pukovnik Šo jaše na svom mehuru, on čeka blagosloveni prolom.

Akvarijuma nema. Svuda, kola džinovskih peraja s nosevima kao u riba; divlje sluganstvo podmazano klizi.

Prevod s engleskog: Srba Mitrović

pusta ulica

william carlos williams

PASTORALA

Kada sam bio mladi, jasno mi je bilo da od sebe nešto moram stvoriti. Sada, stariji, duž ulica lutam diveći se kućama propalih krovova, oslonjenih uz dvorišta punih graje, sa starom žicom za pillice, pepelom, oronulim pokućstvom; Ogradama i klozetima sklepanim od letava s buradi, i kartonskih kutija, sve, ako sam sreće, premazano plavkastozelenom, već prilično razjedenom bojom, što me od svih najviše smiruje.

Niko neće da shvati da je ovo od ogromnog značaja za naciju.

U OSVIT JEDNOJ OSTARELOJ DAMI

Starost je let malih, piskutavih ptica, što dotiču golo granje nad glatkom korom snega.

Stičući i gubeći, lupa ih crni vetar, Al' šta? Na grubom struku korova Jato se odmara, Po snegu raspirena izdrobijena pleva, a u vetar utkani reski odjeci obilja.

TEK TOLIKO DA KAŽEM

Da sam pojeo Sve šljive Što behu u Hladnjaku,

a koje si ti verovatno, čuvala za doručak.

Oprosti mi; Bile su izvrsne tako slatke, i tako hladne.

PUSTA ULICA

Škola je završena. Pretoplo je da bi se išlo polako. Lagano, u svetlim odorama idu ulicom, dok vreme prolazi. Svi su odrasli. Drže purpurne plamenove u desnoj ruci. U belom, od glave do pete s nemarnim, dokonim pogledom u žuto, lepršavoj odeždi, crnom pasu i čarapama – Dodirujući svoja požudna usta rumenom šećernom penom – ko' da komad mesa svako drži – Penju se pustom ulicom.

Prevod s engleskog i beleške Goran Stanivuković

SELECTED POEMS, W. C. Williams, Penguin Books, Harmondsworth, 1976.

Beleške o autoru:

WILLIAM CARLOS WILLIAMS (1883 – 1963) rođen je u mestu Radefordu (Rutherford) u državi Nju Džersi (New Jersey). Po profesiji je bio lekar i le-karskom se praksom bavio celoga života, no uporedo je dugo pisao i pesme. Nesumnjivo najveći uticaj na pesnikovo formiranje imao je Ezra Pound, sa kojim se William Carlos Williams sreo još kao student u na Univerzitetu Pensilvanija. Pisao je mnogo (posebno poslednjih godina života od 1948. godine do smrti) i raznovrsno, od pesama, pripovedaka i eseja do drama, romana, prevoda, raznovrsnih književnih prikaza i autobiografije. Značajno pesnikovo delo je poema *Paterson*. Za života je držao predavanja o poeziji i često bio nagrađivan. Jedan je od najznačajnijih modernih američkih pesnika i teoretičara američke moderne poezije.